

<i>mildan ordha</i>	mild i ord
<i>ok matar gōdhan,</i>	och på mat ej karg,
<i>þat um han i vœl(h)ughdh</i>	att för hans skull stenar
<i>halla gærdhu ā</i>	de ställde upp i sorg.

Anm. Sparsta ägor, Lids sn, Rönö hd.

Dybeck, *Runa* fol. II, s. 9 yttrar: »men ett annat hittills icke bekant större stycke af en runsten fanns söderut på ägorna».

131. Lundby, Lids sn, Rönö hd.

Pl. 60.

Litteratur: D 8vo 46; S. Boije, Sv. fornminnesför. tidskr. 1883, s. 159; Runverser s. 323; E. Olsson, Yngvars saga víðförla s. 61.

Runstenen är rest c:a 500 steg söder om Stora Lundby i en backe, 12 steg sydväst om vägen till Ånstad. D 8vo 46, Sthlm 1855, innehåller följande uppgifter om fyndet av stenen: »I den dæld,¹ som sades sträcka sig mellan sjöarne Glåkern² och Kappsta sjön, är helt nära förstnämnda sjö och på lilla Lundby egor³ en aflång medelmåttig höjd, Ålkistbacken,⁴ med sträckning från norr till söder, öfver hvilken vägen från Lid kyrka till Råby socken löper. Höjdens norra ända består af en klippa, och från denna sänker sig förhöjningen mer och mer till södra ändan. Klippans norra vägg, som ligger mot dalrännilen, är kal, men ofvanpå höjer sig en utmärkt vacker ättehög med derå rest bautasten.⁵ Högen eger mer än 150 alnars (89 m) omkrets, samt nära 30 fots (8,88 m) sluttningshöjd. Bautastenen af hård mosslupen gråsten, är nära två alnar (1,19 m) hög. Söderut från högen är höjden jordig, samt betäckt af större och mindre grafkullar och stenkretsar, de förre nästan alle med fotkedjor och en med sådan dubbel. Ner mot höjdens södra ände der åkerjord vidtager, märkes en af plogen till hälften afskuren skeppssättning,⁶ och vid mitt besök å stället sistlidet år sågs vid skeppets behållna östra spets en betydlig grop, full af småsten, ris och orenlighet, hvarur uppstack tre tum af en sten, som troddes vara 'skrifven'. Jag lät rensa hålet och fann midti en stor liggande Runsten, hvilken icke utan möda fördes ur gropen, som derpå hårdt fylldes, hvarefter Runstenen åter fick intaga sin gamla plats i upprät ställning.»

Ämnet är gråsten, isprängd med flinta, ytan är småskrovlig, angripen av jordsyra och inskriften ganska svår att reda. Höjden är 1,58 m, bredden vid foten 76 cm, i toppen över korsets kärna 46 cm, slingornas bredd växlande 7—10 cm. Stenens framsida är kullrig.

Inskriften börjar med ett tydligt kolon, däremot är kolon efter **sbiuti** mycket svårt att säkert fastställa. Vänstra bistaven på **† i þair** är en naturlig fåra. Övre staven på **s i raispu** är svag, så ock **n i stain**. I **þansi** äro de första runorna svaga, **s** kan antagas ha formen **ʀ**, men en fåra fortsätter nedre staven till övre

¹ Å en karta (i Landtm.-kontoret) från 1600-talet är ännu däliden utmärkt såsom en vattenled, men över-
svämmas nu bara höst och vår delvis.

² Sjön kallas nu Glåttra sjön, på kartor Lilla Eknaren.

³ Det ställe, vid vilket runstenen står, c:a 2 km väster om Lids kyrka, heter Stora Lundby, till vilket en statstuga hör med namnet Lilla Lundby. Det av Dybeck kallade »Stora Lundby» ligger c:a 2 km öster om kyrkan och kallas Lundby säteri men i fideikommissbrevet »Lilla Lundby». Vid Lundby säteri finnes dels österut i hagen ett par stenkast från vägen runstenen D 8vo 48 med inskriften **ualhallar · uisir**, »Valhalls furste», Oden, omskrifning för runenamnet *áss*, i nyare tid ristad efter Jón Oláfsons *Runologia* (se Småstycker 1—16, udg. af Samf. t. Udg. af gam. nord. Litt., s. 19, 112), dels på ett stenblock söder om vägen till Lids kyrka, mitt emot ekonomibyggnaderna **RN††A**, ristat av kom. Graff. I D 8vo 48 står **ualhatlar · uisir** men vänstra bistaven på 6 **↑** är en inböjning av övre slinglinjen.

⁴ Namnet även nu bekant men utbytes vanligen mot Runstensbacken.

⁵ Högen finnes kvar med en djup grop i toppen, på vars södra sida bautastenen ligger.

⁶ Skeppssättningen kunde 1917 icke med säkerhet fastställas.

linjen. Möjligen står **eftir**, ehuru staven visserligen ej är mycket vidgad, men en bestämd grop tyckes finnas. I **brupur** äro **br** skadade, mellan **brupur** och **sin** finns intet skiljetecken. Ristningen **ikuari** är fullt tydlig. I **sunr** har **u** en prickliknande grop, som väl måste vara naturlig. Efter **sunr** finnes intet skiljetecken. Ordet därefter är i hög grad otydligt och med små hopträngda runor. Runan 94 kan vara **b**, **r**, **i**, 95 **u**, **r**, 96 ser ut som **e**, 97 är ett tydligt **n**, 98 **i**, **l**, **t**, ehuru den vänstra bistaven delvis sammanflutit med staven, 99 är en stav, som kan antagas ha en mycket litet utpräglad bistav till **a**, 100 är ett tämligen klart **r**. Boije antager ävenledes sju runor, och Bugges förslag i *Runverser* s. 323 att läsa: »**sunr iuintar sunr Eivindar**» är alltså mycket möjligt och tilltalande.

Inskriften är följande:

										: sbiuti : halftan : pair : raispu : stain : pansi : eftir : skarpa : brupur sin : fur : austr : hipan : mip :												
										5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
										ikuari : o sirkianti : likr : sunr iuintar												
70	75	80	85	90	95	100																

Uti **sbiuti**, **stain**, **pansi**, **sirkianti** har **s** formen **ʀ**.

Översättning: Spjute, Halvdan, de reste denna sten efter Skarde, sin broder. För österut hädan med Ingvar, i Särkland ligger sonen till Övind.

Inskriftens slut utgör en halvstrof i fornyrdeslag:

*För östr hædhan
medh Ingvari,
ā Særklandi liggr
sunr Övindar*

132. Sanda, Lids sn, Rönö hd.

Pl. 61.

Litteratur: Teckn. av pastorsadj. Wætter ^{30/s} 1857; Boije, Sv. fornminnesfören. tidskrift, V, s. 158 (nämner stenen men meddelar där ingen läsning).

Runstenen står vid kanten av ett dike i gårdet nordväst om Sanda, rakt norr om Lindö gård på andra sidan av sjön Eknaren; diket går upp ett helt litet stycke väster om källan vid sjöstranden. Stenen står lutande framåt och åt vänster.

Ämnet är gråsten men mycket ojäm och överdragen med något slags glasyr, varför inskriften är ytterst svårläst. Höjden är 1,20 m, bredden vid foten 80 cm, i toppen tangerande övre slinglinjen 56 cm, slingans bredd 9 cm.

Namnet i början av inskriften synes vara 1—7 **pruprun**. 1 föregås av ett mycket gropigt ställe, på vilket säkert ingen runa någonsin funnits, och är själv gropig, 2 **r** är klar, i 3 **u** äro både stav och bistav synliga ända uppiifrån, fast avbrutna av fåror, en fåra vid den tydliga 4 **p** som liknar bistav till **R**, måste vara naturlig, 5 **r** är svårläst, 6 **u** har ock utseende av **R**, 7 är med Boije **n**, som därefter ock antager ett kolon av ett par streck. Då 8—12 se ut som **raati**, kan förmodas, att 10 **a** varit avsedd att vara **s**. I 13—17 **stain** har måhända **s** ändrats från **t**. Efter **stain**, där man skulle vänta ordet »denna», är toppslingan ytterst otydlig med många djupa fåror, måhända har där ingenting varit ristat annat än prep. **at** framför **f**, som visserligen ej heller är säkert. Högra slingans runor äro ej fullt så otydliga. Namnet **biarn** är fullt säkert. Slutet är antagligen i **sntum** »i Sanda», men dess runor 35 och 37 kunna ej läsas; för **a** tyckes stå **n**.

Inskriften är alltså troligen följande:

pruprun : raati stain at fapur sin biarn i sntum										
5	10	15	20	25	30	35				